

Nr 126

Av herr **Johansson, Tage, m. fl.**, angående statsbidragen till studiecirkelbiblioteken.

(Lika lydande med motion nr 147 i Andra kammaren)

I skolöverstyrelsens framställning under åttonde huvudtiteln gällande bidrag till folkbibliotek har överstyrelsen föreslagit en omläggning av statsbidragen till studiecirkelbiblioteken, som skulle medföra en avsevärd förenkling av det administrativa förfarandet.

Överstyrelsens förslag har bland annat aktualiserats av den sedan länge pågående kommunaliseringen av studiecirkelbiblioteken. Denna biblioteksform kommer sålunda att spela en allt mindre roll för bokförsörjningen även för studiecirkelarna. Detta framgår bland annat av det år för år minskade anslagsbehovet, vilket kan exemplifieras med den senaste femårsperiodens totala statsbidragsbelopp: 432 101, 400 227, 384 767, 380 794 och 370 180 kr. För 1960/61 kan bidragsbehovet beräknas till 360 000 och för 1961/62 till 350 000 kr.

Statsbidraget är för närvarande så konstruerat, att det beräknas på varje enskilt biblioteks lokala utgifter som bestritts av andra medel än statsbidrag. Detta medför ett tidsödande gransknings- och kontrollarbete hos såväl studieförbunden som skolöverstyrelsen. Beträffande varje utgift som redovisas i bibliotekets redogörelse måste kontrolleras om den verkligen gäller biblioteket och inte annan verksamhet. Vidare gäller det att avgöra om hyreskostnaderna får medräknas eller ej (beroende på lokalens användning), om redovisade inkomster verkligen utgått kontant o. s. v.

Denna detaljreglering av statsbidraget var utan tvivel på sin tid fullt befogad men framstår i dagens läge som onödigt betungande. Det gäller i dag i regel relativt små belopp i statsbidrag till varje bibliotek. Av 1 480 bibliotek erhöll sålunda under föregående år 1/3 av biblioteken ett bidrag som understeg 100 kr. och 1/3 ett bidrag mellan 100 och 200 kr. Det var endast 139 bibliotek som var berättigade till ett statsbidrag som översteg 500 kr.

Skolöverstyrelsens förslag att fördelningen av statsbidraget i princip överflyttas på studieförbunden skulle uppenbarligen medföra en betydande arbetslättning främst för skolöverstyrelsen men även för studieförbunden. Eftersom ingenting skulle förloras i reella kontrollmöjligheter beträffande bidragens användning för avsedda ändamål synes allt tala för att den föreslagna förändringen genomförs. Förslaget att det beräknade bidragsbehovet för 1961/62 på 350 000 kr. läggs som grund och att detta belopp kommande år justeras med hänsyn till studieförbundens redovisade kostnader för bokinköp och personal synes vara det enklaste tillvägagångssättet för den fort-

sätta bidragsgivningen till studiecirkelbiblioteken. En sådan ordning skulle tillika underlätta studieförbundens strävanden att medverka till en rationell lösning av biblioteksfrågan till fromma såväl för berörda platsers befolkning som för studiecirkelarna.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en omprövning av nu gällande regler rörande bidragsgivningen till studiecirkelbibliotek i huvudsaklig överensstämmelse med skolöverstyrelsens i bilaga 10 till statsverkspropositionen redovisade förslag.

Stockholm den 24 januari 1961

Tage Johansson

Erik Olsson

Gunnar Spetz

Nils-Eric Gustafsson
